

Europejska Tożsamość w Zakresie Bezpieczeństwa i Obrony w dyskursie Unii Europejskiej

Tytuł V Traktatu o Unii Europejskiej, który został podpisany 7 lutego 1992 roku w Maastricht i wszedł w życie 1 listopada 1993 roku, zawiera przepisy dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa, common foreign and security policy, określana dzisiaj często akronimem CFSP, stanowi tak zwany drugi filar Unii Europejskiej. We wskazanym tytule, Traktat z Maastricht stanowi między innymi:

"Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa obejmuje wszelkie kwestie związane z bezpieczeństwem Unii, w tym ewentualne kształtowanie wspólnej polityki obronnej (common defence policy), co z czasem prowadzić będzie mogło do wspólnej obrony (common defence)" (art. J. 4, punkt 1).

"Unia zwraca się z prośbą do Unii Zachodnioeuropejskiej (UZE), będącej integralną częścią procesu rozwojowego Unii Europejskiej, o wypracowanie i wdrożenie decyzji i działań Unii, które mają skutki dla obronności. Rada, w porozumieniu z instytucjami UZE, poczyni odpowiednie rozwiązania praktyczne" (art. J. 4, punkt 2).

"Polityka Unii, zgodna z niniejszym artykułem, nie narusza szczególnego charakteru polityki bezpieczeństwa i obrony niektórych Państw Członkowskich, respektuje zobowiązania niektórych Państw Członkowskich wynikające z Traktatu północnoatlantyckiego i jest zgodna ze wspólną polityką bezpieczeństwa i obrony (common security and defence policy), ustanowioną w tych ramach (art. J. 4, punkt 4).

"Postanowienia niniejszego artykułu nie stoją na przeszkodzie rozwojowi bliższej współpracy pomiędzy dwoma lub większą liczbą Państw Członkowskich na poziomie bilateralnym, w ramach UZE i Sojuszu Atlantyckiego, o ile ta współpraca nie stoi w sprzeczności ani nie przeszkadza temu, co zostało postanowione w niniejszym Tytule" (art. J. 4, punkt 5).

W cytowanych powyżej przepisach Tytułu V nie ma mowy o ESDI, natomiast pojawiają się pojęcia blisko z ESDI związane: wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa, wspólna polityka obronna oraz wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony. Termin ESDI pojawia się natomiast w załączonych do Traktatu o Unii Europejskiej dwóch deklaracjach państw członkowskich Unii Europejskiej, będących jednocześnie członkami UZE, czyli faktycznie wszystkich ówczesnych państw członkowskich UZE [P. Seydak, J. Gryz, Unia Zachodnioeuropejska, Warszawa 1997, s. 258.].

W pierwszej z nich: Deklaracji Belgii, Niemiec, Hiszpanii, Francji, Włoch, Luksemburga, Holandii, Portugalii i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii, będących członkami Unii Zachodnioeuropejskiej i jednocześnie członkami Unii Europejskiej, o roli Unii Zachodnioeuropejskiej i jej stosunkach z Unią Europejską i z Sojuszem Atlantyckim, złożonej w Maastricht 10 grudnia 1991 roku, wymienione państwa "przyjmują do wiadomości" artykuł J. 4 Traktatu o Unii Europejskiej. Mówi się tam we wstępie:

"1. Państwa – Członkowie UZE zgadzają się co do potrzeby rozwinięcia autentycznej europejskiej tożsamości w zakresie bezpieczeństwa i obrony (European security and defence identity) i większej odpowiedzialności europejskiej w sprawach obrony. Tożsamość ta osiągnąta będzie w drodze stopniowego procesu obejmującego kolejne fazy. UZE tworzyć będzie integralną część procesu rozwojowego Unii Europejskiej i wzmocni swój solidarnościowy wkład w ramach Sojuszu Atlantyckiego. Państwa – Członkowie UZE zgodnie postanawiają wzmocnić rolę UZE w dłuższej perspektywie wspólnej polityki

obronnej (common defence policy) w ramach Unii Europejskiej, co z czasem może prowadzić do wspólnej obrony (common defence), zgodnej ze wspólną obroną Sojuszu Atlantyckiego.

2. UZE zostanie rozwinięta jako składowa obronna Unii Europejskiej (defence component of the European Union) i jako środek wzmacniający europejski filar Sojuszu Atlantyckiego (European pillar of the Atlantic Alliance). W tym celu sformułuje ona wspólną europejską politykę bezpieczeństwa (common European defence policy) i przeprowadzi jej konkretne wdrożenie poprzez dalsze rozwijanie swojej operacyjnej roli" [Ibidem, s. 259.].

Traktat Amsterdamski, który został podpisany 2 października 1997 roku i wszedł w życie 1 maja 1999 roku, wprowadza zmiany do Tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej, instytucjonalizując koncepcję wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Tytuł V w nowym brzmieniu przewiduje wzmocnienie związków UE z UZE, włącznie z ewentualną integracją UZE do struktur Unii, lecz również nie posługuje się pojęciem ESDI. Do Traktatu o Unii Europejskiej wprowadzone zostaje w kontekście wspólnej polityki obronnej i bezpieczeństwa pojęcie tożsamości europejskiej": strony Traktatu deklarują swoje postanowienie wdrożenia wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (common foreign and security policy), w tym stopniowego określania wspólnej polityki obronnej (common defence policy), która prowadzić będzie mogła do wspólnej obrony (common defence), zgodnie z przepisami artykułu J. 7, wzmacniając tym samym tożsamość europejską (European identity) i jej niezależność w celu promowania pokoju, bezpieczeństwa i postępu w Europie i w świecie" [Ibidem, s. 259-260.].

Pojęcie ESDI nie występuje także w dokumentach przyjmowanych na ostatnich spotkaniach Rady Europejskiej jako „wnioski prezydialne" (presidency conclusions). Zwraca natomiast uwagę, że w odróżnieniu od języka Traktatu o Unii Europejskiej – wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa pisana jest tam dużymi literami, jako Wspólna Polityka Zagraniczna i

Bezpieczeństwa, i stosowany jest akronim CFSP. Tak jest przynajmniej w dokumentach przyjętych po spotkaniach Rady Europejskiej w Wiedniu, w dniach 11-12 grudnia 1998 roku, i w Kolonii, w dniach 3-4 czerwca 1999 roku. W obu dokumentach „europejska polityka w zakresie bezpieczeństwa i obrony” (European security and defence policy) i „wspólna europejska polityka w zakresie bezpieczeństwa i obrony” (common European security and defence policy; występuje także w postaci opisowej jako common European policy on security and defence) pisane są nadal małą literą. Podobnie małą literą pisane są w dokumencie z Kolonii: „wspólna polityka obronna” (common defence policy), „polityka bezpieczeństwa i obrony” (security and defence policy).

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.